

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 8 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesecna naročnina 11.— Kr.
IZKljučNO ZASTOPSTVO na oglaševanje in izdajanje: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri poštno delovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Un cacciatorpediniere nemico silurato

Bombardamento degli impianti portuali di Bizerta — 13 velivoli avversari distrutti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 21 maggio il seguente bollettino nr. 1091:

Nostri velivoli hanno bombardato nella notte scorsa gli impianti portuali di Bizerta e silurato nelle acque tunisine un cacciatorpediniere.

L'aviazione nemica effettuava ieri incursioni su Grosseto, Messina, Pantelleria e su località della Sardegna.

Dalle batterie dell'isola di Pantelleria venivano distrutti sette apparecchi: un altro pure raggiunto dal tiro contraereo, precipitava in mare nei pressi di Augusta.

Nel cielo della Sardegna cacciatori italiani abbatterono in combattimento un quadrimotore e due bimotori e eguale sorte subivano ad opera della caccia germanica due altri aerei avversari.

Nelle incursioni segnalate dell'odierno bollettino sono state finora accertate le seguenti perdite tra le popolazioni civili: a Grosseto 17 morti e 19 feriti, a Messina 1 morto e un ferito, in Sardegna (provincia di Sassari e Nuoro) 5 morti e 21 feriti.

Torpediranje sovražnega rušilca

Bombardirane pristaniške naprave v Bizerti — 13 nasprotniških letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 21. maja naslednje 1091. vojno poročilo:

V pretekli noči so naša letala obstreljevala pristaniške naprave v Bizerti in torpedirala v tuniških vodah enega rušilca.

Sovražno letalstvo je večer izvršilo polete nad Grosseto, Messina, Pantellerio in na razne kraje Sardinije.

Baterije otoka Pantellerije so pokončale 7 letal. Nadaljnje letala, ki ga je tudi zadel strel protiletalske obrambe, se je zrušilo v morje v bližini Augusta.

V zraku nad Sardinijo so italijanski lovci sestrelili v boju eno štirimotorno in dve dvomotorni letali: enako usodo so nemški lovci pripravili dvema drugima sovražnim letalom.

Pri napadih, ki jih javlja današnje vojno poročilo, so bile do sedaj ugotovljene naslednje žrtve med civilnim prebivalstvom: v Grossetu 17 mrtvih, 19 ranjenih, v Messina 1 mrtve, 1 ranjen, na Sardiniji (pokrajina Sassari in Nuoro) 5 mrtvih, 21 ranjenih.

Velike avstralske izgube v Afriki

Lorenzo Marquez, 21. maja, s. Iz Melbourne poročajo, da so po izjavi vojnega ministra Forda izgube Avstrancev v pohodih na Srednjem vzhodu precej hude, in znašajo 3.147 mrtvih, 8.218 pogrešanih in ranjenih.

Zavrtnjeni sovjetski napadi

Boji krajevnega pomena — Uspešne akcije nemških napadalnih oddelkov — Potopljene sovjetske ladje

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 21. maja. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti je bilo zavrtnjenih več krajevnih sovjetskih napadov. Akcije naših napadalnih oddelkov so bile uspešne.

Letalstvo je obstreljevalo čete, vlakle za prevoz in preskrbovalne obrate sovražnika.

Nemške lahke pomorske oborožene sile so potopile pred kavkaško obalo dve sovjetski ladji za prevoz in sestrelile tukaj in nad Vzhodnim morjem 6 sovjetskih bombnikov.

Nemška bojna letala so v noči na 21. maja ponovno obmetavala z bombami težkega kalibra pristaniško področje Djidjelja ob alžirski obali.

V Sredozemlju so nemški lovci in protiletalsko topništvo sestrelili 8 sovražnih letal. Izgubljeno je eno lastno lovsko letalo.

Posamezni lahki angleški bombniki so preteklo noč izvršili neúčinkovite vznemirjalne polete nad severnim državnim ozemljem.

Berlin, 21. maja, s. V dopolnilo današnjega nemškega vojnega poročila se doznava iz poročila vira da so skupne nemške letalstvo večer poseben učinkovit bombardiralni zbirališčet v odseku kubanskega mostišča kakor tudi na področju pred nemškimi postojankami ob srednjem toku Donca. Na raznih odsekih fronte je bilo napadenih in uničenih več vlakov s potrebščinami in četami. Ponosi so bila bombardirana oskrbovalna skladišča v Petrogradu. Južnozapadno od Krimsk in v močvirnem področju pri Azovskem morju so boljševiki utrpeli hude izgube ob uspeh ofenzivnih sunkih nemške pehote. Nemške čete so zajele veliko količino težkega orožja in ujetnikov.

Nemsko težko topništvo je obstreljevalo s posebnim učinkom sovražne baterije in premikajoče se čete ob srednjem toku Donca. Oddelki napadalnih čet so vdri na področju Lisicanska v sovjetske postojanke, jih zavzeli in uničili sovražne oddelke, ki so jih branili.

V istem odseku fronte so bili odbiti izvidniški sunki sovjetskih oddelkov, ki so poneli po ostri topniški pripravi ob podpori tankov napadli. Med akcijo so bili uničeni 4 sovjetski tanki. Enako so se izjavili pri Slavjanskem novi sovražni poskusi za prekoračenje Donca. Nadaljnji siloviti vdorji: sunki sovražnika niso dosegli nobenega uspeha. Južnovzhodno od Ilmskega jezera je nemško topništvo s posebnim učinkom obstreljevalo premikajoče se čete in oddelke pri utrjevalnih delih.

Berlin, 21. maja, s. Preteklo noč je bil v glavnem nemškem mestu letalski alarm.

2.849 ujetnikov, med temi 1.072 oficirjev in 18.800 vojakov. V Egiptu je znana avstralska divizija izgubila 5.894 mož.

Grenka bilanca za anglosaško pomorsko moč

Madrid, 21. maja, s. Španski tisk poroča z velikim poudarkom o anglosaških izgubah na sredozemski in severnoafriški fronti ter zlasti naglašuje občutne pomorske izgube, ki jih je sovražnik prizadelo samo italijansko orožje. Listi naglašajo da predstavlja izguba 174 vojnih in 212 trgovskih enot brez o. h. ki se jih ob skupnem sodelovanju potopili Italijani in Nemci, grenko bilanco za anglosaško pomorsko moč, ki je že močno iztrošena.

Špansko občeudovanje skvadrističnih bataljonov

Madrid, 21. maja, s. List »Alcazar« povečuje v dopisu iz Rima junštvo skvadrističnih bataljonov in poudarja, da se slavni bata joni premeščajo v druga uporabnostna področja, potem ko so se hrabro borili na Balkanu, kjer so uveljavili pred uporniški mi tolpami svojo iz globoke politične vere izhajajočo superiornost. Italija pozna junštvo in odrekanje teh svojih protovoljcev, piše list, ter je prepričana, da bodo nove preizkušnje premagane s hrabrostjo Črnih srac, ki tekmujejo plemenito v duhu žrtvovanja z edincami vojske, katere so napisale v Afriki strani nesmrtno slave.

S finskega bojišča

Helsinki, 21. maja, s. Finski glavni stan poroča: V zadnjih 24 urah so se na fronti Karelske in Aunuške ožine torteno udeleževale obojestranske bitke. Na fronti Karelske ožine je bil odbit sovjetski napad katerega so podpirali metalci bomb in topništvo. Na Aunuški fronti so finski oddelki razdeljali številna sovjetska ofenzivna gnezda. Na fronti vzhodne Karelije je finko topništvo v odseku ožine Maaselskaje učinkovito bombardiralo nasprotno postojanke. Finsko letalstvo je bombardiralo številna oskrbovalna središča v sovjetskem zaledju in južnem odseku fronte v vzhodni Kareliji.

Močno je bilo obojestransko letalsko udeleževanje nad Finskim zalivom, kjer so bile sovražne skupine, med njimi največje s 48 letali, odločno napadene in hudo zdecimirane. Nad otokom Suursari so finski lovci v šestih zelo silovitih letalskih bitkah sestrelili 16 rdečih letal. Mnoga druga sovjetska letala so bila poškodovana. V teh spopadih Finci niso imeli izgub. V nekem drugem odseku je finko letalstvo izgubilo eno letalo.

Junaška smrt japonskega admirala

Tokio, 21. maja, s. Iz japonskega glavnega stana poročajo da je admiral Izoroku Jamamoto, vrhovni poveljnik kombiniranega brodogoja, našel junaško smrt v aprilu mesecu na krovu letala, ko je med letalskim bojem vodil strateške operacije v prvi črti. Na njegovo mesto je bil imenovan admiral Minicki Toga.

Nov tip švedskega bombnika

Stockholm, 21. maja, s. Švedi so izdelali nov tip letala popolnoma domače izdelave, in sicer srednje velik bombnik pod imenom »D 18«, ki ima 3 moze posebke, širok razgled pri poletu, neproboben bencinski rezervoar ter je opremljen z najmodernejšim orožjem.

ŠTIRI LETA JEKLENEGA PAKTA

Obletnica podpisa italijansko-nemške zvezne pogodbe — Italija in Nemčija tvorita neločljivo celoto — Os nove Evrope

Berlin, 22. maja, s. Diplomatski urednik DNE poudarja, omenjajoč zgodovinski datum podpisa jeklenega pakta, da jekleni pakt ni bil sklenjen samo za ustanovitve italijansko-nemškega bloka v svrhu mirne rešitve vseh vprašanj, izhajajočih iz versajske pogodbe in ogrožajočih obstoj Evrope, temveč tudi z namenom, preprečiti kakršen koli poizkus ogrožanja italijansko-nemškega prostora in kršitve življenjskega razvoja narodov. Po omembi besed, ki jih je svoj čas izgovoril minister von Ribbentrop, besed, ki so izrazile, da so ideali sil eda bratni mir, pravičen mir in zagotoviti Evropi in svetu trajno ureditev, poudarja diplomatski urednik nemške poluradne agencije, da so dogodki pokazali, da se je na voljo do miru in obnove, katero so izrazile sile Osi, odgovorilo z izzvanjem vojne, katere se je razvila v svetovno vojno in v kateri je italijansko-nemški blok prestopil krvavo in ognjeno preizkušnjo. Jekleni spopet tvorijo blok proti slehernemu poizkusu razkola in daje jamstvo, da bo sleherna ped evropske zemlje, ki je od zunaj ogrožena, skupno bronjena z vojski Nemčije, Italije in njih zaveznikov. Pakt daje tudi jamstvo, da bo ta nevarnost dokončno odstranjena, kajti volja mogočnega bloka 300 milijonov ljudi Nemčije, Italije ter zaveznikov in prijateljskih sil hoče odbiti slehernega sovražnika ter se je ojačila s spoznanjem, da gre za vprašanje življenja in smrti. Ob obletnici jeklenega pakta velja bolj ko kdaj geslo, da tvorita Italija in Nemčija neločljivo celoto in da nobena sila na svetu ne bo mogla spremeniti tega dejstva. Duha, ki preveča to skupnost, je z besedami izrazil v svojem zgodovinskem govoru 28. septembra 1937 na Majskem polju v Berlinu Duce. Govoriti je treba jasno in odkrito in kot prijatelji marširati skupaj do kraja.

Berlin, 21. maja, s. Ob obletnici podpisa jeklenega pakta opozarja »Deutsche Allgemeine Zeitung« v svoji jutrišnji izdaji glavne točke zgodovinskega dogodka in cmenja predvsem, da je bil 22. maja 1939. sklenjeni pakt odgovor s Osi na novo obkoljevalno politiko, ki se je že tedaj jasno kazala. V tistih tednih, ko sta Rim in Berlin podpisala pakt, so Angleži ščuvali Poljake, naj se uprejo rešitvi vprašanja gdnškega kordorja ter so obenem skupno s Francozi trkali na vrata Moskve v svrhu pripravljalnih razgovorov vojskega značaja. Sklenitev pakta je bil mogočen politični čin, ki je svari pred ognjeno igro. V duhu tega pakta sta Italijanski in Nemški narod nato sporazumno delala. Skupno sta storila, kar je bilo mogoče ob koncu avgusta in ob pričetku septembra 1939, da bi od evropske celne odvrnila novo katastrofo vojne.

Ko sta tedaj zaporedoma Anglija in Francija sprožili vojno pod prevezo Gdan-ske, je Italija najprvo kot nevojajoča se s'la, od pomladi 1. 1940 pa kot vojska zaveznička zastavila ramo ob rami z nemškimi oboroženimi silami svoj obstoj za doseg skupnega cilja na mnogih bojiščih ter najprvo v Franciji, potem v Afriki in na vzhodni fronti, kjer so se italijanske divizije borile tesno ob nemških tovarših za svobodo svojih držav in Evrope. Med afrško vojno se je ta duh tovarštva uveljavljal, pa tudi na političnem in gospodarskem področju saj je pakt izkazal za izredno učinkovitega.

Naslanjajoč se na osebno prijateljstvo dveh vojakov in prvi črti, Hitlerja in Mussolinija, ter na skupni fašistični in narodnosocialistični doktrini, na sorodnost zgodovinske usode obeh narodov in na skupno nevarnost s strani istih sovražnikov je pakt med Rimom in Berlinom postal ustvarjalna sila nove Evrope, resnično os te nove Evrope. Upiral se je pritiskom, ki so ga hoteli razbiti. Sovražniki so skušali v mirnem času z vabami in obljubami, v vojni pa z grožnjami, obrekovanjem in žalitvami ločiti oboje zaveznička. Prav v zadnjih tednih so upali, da Os ne bo prestala preizkušnje Tunisa. Toda kakor nemški narod, tako je tudi italijanski dal enoten odgovor: dejanje zvestobe v akciji skupnosti, posvečene v ožračju, ki zahteva skrajno zastonj vseh sil in najbolj žilavega duha prelanosti. Cetrt obletnica sklenitve pakta nudi priliko za zopetno poudarjanje te zavezniške skupnosti.

Močni odmevi Bastianinijevih izjav o vojnih ciljih

Soglasno odobravanje pri vseh zavezniških narodih

Berlin, 21. maja, s. Govor podtajnika Bastianinija pred komisijo za zunanje zadeve v senatu obširno odmeva v tisk, njegov list h, ki objavlja dolge izvlečke pod v d. n. m. naslov: Na prvi strani. Listi poudarjajo v svojih komentarjih konstruktivno vrednost izjav italijanskega podtajnika ter brezkompromisno jasnost, ki izraža smernice in značaj taljanske politike. Nemški listi vidijo nadalje v tem govoru novo odločno manifestacijo trdne volje, ki preveča italijanski narod v tej fazi vojne, to je volje lo nadaljevanja borbe za doseg življenjskih ciljev naroda s končno zmago.

Z Bastianinijevim govorom, piše »Völkischer Beobachter«, je jasno očrtana politična smer fašizma v 20 letih njegovega obstoja. List poudarja nato nujnost sodelovanja z ostalimi narodi v duhu razgovorov, ki se bili svojetčasno v Rimu z ministrom von Ribbentropom in zlasti v duhu uradnega poročila, ki je bilo objavljeno po zadnjem sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem.

Kakor je izjavil Bastianini, se bori zdaj Italija v slepi vojni za svoje pravice do življenja piše »Börsen-Zeitung«. Italija mora razvijati svoje narodne energije v log čnem redu in v popolni akciji svobodi ter ji morata biti zajamčena varnost obstoja in nemoteno delo. Tisti, ki mislijo, da si lahko pridobijo te svete pravice s krožnim krom leče, nadaljuje list ali si domisljajo, da lahko odvrnejo italijanski narod od teh ciljev ter »zavejo nad njim letalski teror in teror v vseh drugih oblikah, se strašansko mrtijo. Bastianini je v svojem govoru nedvoumno določil položaj Italije njene pravice, ki jih ni mogoče zanikati, njeno železno voljo za doseg teh ciljev za vsako ceno.

Ta politična črta, piše »Lokal-Anzeiger« vodi istočasno in po najkrajši poti do resničnega dejanskega in plodnega sodelovanja med vsemi narodi na celini, ki imajo iste življenjske potrebe in potrebe po narodni svobodi.

Solidarnost misli in akcije, zatrjuje »Deutsche Allgemeine Zeitung«, tvori osrednje jedro tovarštva Osi. Zato tega bo borba Italije do zmage tudi borba nemškega vojaka.

Zadoščanje in občeudovanje v rumunski javnosti

Bukarešta, 22. maja, s. Vsi listi v Bukarešti so večer objavili komentaril govor državnega podtajnika zunanje ministrstva Bastianinija v senatu. Govor je bil soglasno s odobravanjem in velikim zadovoljstvom sprejet, zlasti zaradi tega, ker jasno naznanja načela, na katerih bo zgrajen novi evropski red.

»Ordinea« piše, da je med vsemi političnimi manifestacijami zadnjih dni Bastianinijev govor brez dvoma najvažnejša. Italijanski podtajnik zunanje ministrstva je samo odgovoril na manevre in iluzije sovražnika. Mussolinijeva »Italija« je trdno odločena, da ne popusti pred te-

valno politiko, ki se je že tedaj jasno kazala. V tistih tednih, ko sta Rim in Berlin podpisala pakt, so Angleži ščuvali Poljake, naj se uprejo rešitvi vprašanja gdnškega kordorja ter so obenem skupno s Francozi trkali na vrata Moskve v svrhu pripravljalnih razgovorov vojskega značaja. Sklenitev pakta je bil mogočen politični čin, ki je svari pred ognjeno igro. V duhu tega pakta sta Italijanski in Nemški narod nato sporazumno delala. Skupno sta storila, kar je bilo mogoče ob koncu avgusta in ob pričetku septembra 1939, da bi od evropske celne odvrnila novo katastrofo vojne.

Ko sta tedaj zaporedoma Anglija in Francija sprožili vojno pod prevezo Gdan-ske, je Italija najprvo kot nevojajoča se s'la, od pomladi 1. 1940 pa kot vojska zaveznička zastavila ramo ob rami z nemškimi oboroženimi silami svoj obstoj za doseg skupnega cilja na mnogih bojiščih ter najprvo v Franciji, potem v Afriki in na vzhodni fronti, kjer so se italijanske divizije borile tesno ob nemških tovarših za svobodo svojih držav in Evrope. Med afrško vojno se je ta duh tovarštva uveljavljal, pa tudi na političnem in gospodarskem področju saj je pakt izkazal za izredno učinkovitega.

Naslanjajoč se na osebno prijateljstvo dveh vojakov in prvi črti, Hitlerja in Mussolinija, ter na skupni fašistični in narodnosocialistični doktrini, na sorodnost zgodovinske usode obeh narodov in na skupno nevarnost s strani istih sovražnikov je pakt med Rimom in Berlinom postal ustvarjalna sila nove Evrope, resnično os te nove Evrope. Upiral se je pritiskom, ki so ga hoteli razbiti. Sovražniki so skušali v mirnem času z vabami in obljubami, v vojni pa z grožnjami, obrekovanjem in žalitvami ločiti oboje zaveznička. Prav v zadnjih tednih so upali, da Os ne bo prestala preizkušnje Tunisa. Toda kakor nemški narod, tako je tudi italijanski dal enoten odgovor: dejanje zvestobe v akciji skupnosti, posvečene v ožračju, ki zahteva skrajno zastonj vseh sil in najbolj žilavega duha prelanosti. Cetrt obletnica sklenitve pakta nudi priliko za zopetno poudarjanje te zavezniške skupnosti.

jennosti. Pred padcem Tunisa je Duce obnovil svojo zvestobo in italijanski narod jo je odobril z železnim sklepom v polni zvesti preizkušnji, ki ga čakajo.

Podtajnik zunanje ministrstva Bastianini piše nadalje »Deutsche allgemeine Zeitung«, je govoril pred senatom in izrekel s fašistično treznostjo govor, ki je vreden vseh prejšnjih v tej skupščini. Pojasnil je, zakaj Italija ne more hotiti in ne bo hodila po drugačni poti, kakor je pot njene časti, edina resnična posest razvedinjenih narodov. Znova je potrdil vzajemnost misli in akcije, ki združuje Italijo z vsemi njenimi zavezniki. List zaključuje, da se pozdrav, ki ga bosta Rim in Berlin danes izmenjala in kateremu se pridružujejo ostali člani trojnega pakta, izmenjava v ožračju, ki zahteva skrajno zastonj in najbolj žilavega duha prelanosti. Ob obletnici pakta in po zmagah, papirnih še ni bilo, pozdravlja narodno socialistična Nemčija rimsko zavezništvo z Ducejevo besedo: Zmagati!

Papež sprejel vojvodo in vojvodinjo Genovska

Rim, 21. maja, s. Danes opoldne je Nj. Sv. papež sprejel v zasebni audienci vojvodo in vojvodinjo Genovska. Po audienci sta vojvoda in vojvodinja obiskala državnega tajnika, ki je nato vrnil obisk v Kvirinalu. Vojvodo in vojvodinjo je spremljal Kr. veleposlanik Italije pri sv. stolici.

Vojvodinja mati D'Aosta v Neaplju

Neapelj, 21. maja, s. Kr. Vis. vojvodinja mati D'Aosta je prejela prefekta Vaccarija na poklonitven obisk. Prefekt je poročal visoki gospe o pomoči za ranjene pri sovražnih letalskih napadih, o bolniški pomoči ter o drugem dobrodelnem delu. Kr. Visokost je z zanimanjem poslušala poročilo, kaj se vse dela za ljudstvo in je izrazila svoje visoko zadovoljstvo.

Jasen odgovor Anglosasom

Pariz, 21. maja, s. Vsi listi objavljajo dolge izvlečke iz govora podtajnika Bastianinija o zunanji politiki vlade. »Pariser Zeitung« piše v komentarju: Angleži in Američani so se ojačili te dni živčno vojno proti Italiji, Mussolinijeva Italija pa je takoj odgovorila na nedvoumen način. Kratak, toda jasen odgovor je, da niti bombe, niti grožnje, niti laskanje ne bodo zlomili odporne sile Italijanov. List v nadaljnjem podčrtava važnost govora podtajnika italijanskega zunanje ministrstva in poudarja zlasti njegov zatrdilo, da se Italija bori za svojo čast in za svoje življenje, kakor tudi za evropsko dostojanstvo in za svobodo dela.

Program svobode za vse narode

Madrid, 21. maja, s. List »ABC« komentira Bastianinijev govor, podčrtava njegovo važnost ter piše med drugim, da bodo vse države sprejele program politične in gospodarske svobode za vse narode in za sodelovanje med močnimi in slabotnimi za svobodo trgovine in morij ter za pravilno razdelitev svetovnih virov. To je bil vedno, dodaja list, program Mussolinija in čeprav se je o nasprotnikov zavraščal do pričetka vojne, se zopet vedno poraja v svoji aktualnosti.

Uničen načrt za zavzetje Birme

Tokio, 20. maja, s. Načrt za zopetno zavzetje Birme je bil v petih mesecih uničen. Pridružil se je nadaljni poraz kr vrsti sovražnih porazov. Tragedija pri Arakanu je stala sovražnika dve diviziji, 8 brigad s skupno 40.000 možmi, kakor izjavljajo v krogih, ki so blizu japonskega glavnega stana. Imena brigad so znana po listinah, ki so jih dobili Japonci. Med njimi so en bataljon polka »Royal«, en bataljon polka »Royal Scott«, en bataljon polka »Duhane«, 55. in 25. pehotna brigada, sestojeca vsaka iz enega angleškega bataljona, 1. bataljon polka »North Stafford Thire«, 4. in 61. pehotna brigada, 88. pehotna brigada in odred neodvisnih Kaladanov.

Nov tip švedskega bombnika

Stockholm, 21. maja, s. Švedi so izdelali nov tip letala popolnoma domače izdelave, in sicer srednje velik bombnik pod imenom »D 18«, ki ima 3 moze posebke, širok razgled pri poletu, neproboben bencinski rezervoar ter je opremljen z najmodernejšim orožjem.

Berlin, 20. maja, s. Omenjajoč zmagoviti zaključek japonske ofenzive na birmanski fronti poudarja »Völkischer Beobachter« da so Japonci zopet ob meji Indije in obvladajo trdnje postojanke in da je londonsko vesenje za uspehe v Tunisu načlo ravnotežje z mrzlo prho po malajskem zavzetju, ki postaja tako občasno, da dela velike skrbi Angličem.

Ljubljanski majniški sprehodi

„Letovišče“ Mostec ob Večni poti — kakšen je bil in kakšen je

Ljubljana, 22. maja. Ljubljanci baje ne pogrešajo zraka in sonca, čeprav ostanejo vse leto na svojih vrhovih ali idiličnih ulicah ter pojo hvalnice ljubljanskemu nebu med mestnim zvonjenjem. Res govorimo upravičeno, da je Ljubljana vrtno mesto, toda prav zaradi tega so Ljubljanci najbrž tudi večji prijatelji narave, da jih sonce vleče vsaj v parke, če ne kam dalje med sveže zelenje gozdov in cvetočih travnikov. Maj je bil vedno mesec izletov. Majniške izlete so prirejale šole, mladina tud. samostojno, celo upokojenci so preizkušali svoje noge in tvegali po nekaj kilometrov poti — slaherni se je oddolžil naravi, bodisi ker je zažutel mlado kri in da se je spomnil mladosti: Aprilsko vreme je navadno še preveč nezanesljivo za izlete, zato se izletništvo razvije šele maja po dozi z m. Tako se v meščanih zbudi nomadska kri kot reakcija na zimsko zapuščeno, da vsi skušajo uživati pomlad, kakor pač kdo more. Tako je bilo, a čez noč se seveda nismo spremenili.

Ljubljanci so pač opazili tudi letos, da je maj, zlasti se, ker je redko tako lepo majniško vreme. Razvilo se je majniško izletništvo sicer na manjšem področju, a zato tem bolj živahno. Mnogi meščani so se preselili v Tivoli, kjer imajo rezervirane svoje klopi in poti. Obžalujemo le, da v Tivoliju ne morejo taboriti in kuhati sicer pa prihaja družinsko življenje do izraza v vseh oblikah.

Pravo izletništvo se pa začneja šele na mejah tivilskih parkov in gozdov. Ne morda zato, da bi hodili v rožniške gozdove in na Šišenski vrh v gozdarji kakor včasih. Še pred leti smo videli splanince, ki so naskakovali Rožnik po vseh pravih visokih turistih, obloženi s težkimi nahrbtniki. Nekateri so se sicer izgovarjali, da so namenjeni dalje proti Polhograjskim dolomitom in Juljskim alпам, a naključje je hotelo, da so se zamudili v rožniški gostilni. Takih izletnikov zdaj ne srečujemo več v rožniških gozdovih. Večina meščanov je izšla drugo večno pot pod Šišenskim vrhom. Prisplojajo tja, obkrožijo Šišenski vrh, nakar se vračajo utrujeni in ponosni na svoje podjetje. Pogumnejši izletniki pa vedo, da na zahodnem pobočju Šišenskega vrha, pod široko sprehajalno potjo še ni konec sveta in se radi spuščajo v dišeče gozdove, ki obkrožajo nekdanji znameniti Mostec. Celo desetletja je slovel naš Mostec, že v časih, ko naši meščani niso še poznali izletništva v dandanašnjem pomenu besede, ko so se skrivali pred soncem in so le posedali na senčnih gostilniških vrtovih, če so že prišli kam iz mesta. Tedaj so Ljubljanci obiskovali Mostec kot zdravilišče v pravi

vem pomenu besede, medtem ko je pozneje zaslovel kot letovišče brez gostlin in drugih srečnih in nesrečnih civilizacijskih pridobitev. Meščani so se v tistih imenitnih časih knajpali v Mostecu: brozgali so v plitvi vodi ki se je nabirala iz potočkov za malimi jezovi. Kdor je imel revmatizem, se ga je baje znebil, če ga pa že ni imel ga je vsaj nalezel. Da je bilo tam včasih zdravilišče, nas spominja še nekaj napol podrtih jezdov.

Zelo malo se je pa ohranilo od poznejšega „letovišča“. Pred leti je bil ožji Mostec zbirališče upokojencev. V Mostecu so imeli balnišča, tam so kvartali v svojih stalnih kroških ter hkrati uživali hlad, po smrečju dišeč zrak ter se krepili s potočno sladko vodo. ki se je nabirala v miniaturnem rezervoarju. Če se je vreme nenadno poslabšalo, so se lahko skрили pod kolibo. Razen te kolibe je stalo tam še eno „splošnje“, kjer je skrbnik „letovišča“ hranil malinovce prigrizke in kroglice za igranje. Igriča je bilo treba vzdrževati in oskrbnik je tudi popravljal preproste mize in klopi, varoval pitno vodo, izposajal kroglice za balinanje ter skratka bedel nad Mostecom. V letovišču se niso zbirali le upokojenci, temveč tudi dijaki, študenti pa mamec z otročki in tudi večji otroci sami, ki so imeli tam stalne gugalnice, se veselo valjali po mahu in travi ter vrčali kakor srake. Kljub vsemu „letoviščem“ hrup gozdna tišina ni bila tako sklenjena, da bi se v Mostecu dobro ne počutil meščan, ki je hodil tja po živčno okrepitvi.

Zdaj pa je Mostec malo drugačen. Ni sicer povsem zapuščen; mladina ga še ni pozabila ter ga obiskuje tako za dnem. Toda balnišča preračena gozdna trava. Niti sledu ni več po klopih in mizah. Obe kolibi sta izginili, kakor da ju je odnesel tornado. Sploh je slo po svojih potih vse, kar je bilo lesenega celo drogov, ki so omejevali balnišča. Vandalji, ki so tako divje zagospodarili v rožniških gozdovih, niso spregledali niti Mosteca. Reči je treba, da niso prav nič sentimentalni. Pokvarili so celo rezervoar, odrgli pokrov, da ni tam več niti dobre pitne vode.

Če je pa že ožji Mostec zdaj tako žalosten, se njegova okolica vendar ni tako zelo spremenila. Človeku se zdi, kakor da je zašel na Pohorje ko se zlekne na sončni jasi na resje. Povsod te obdajajo le gozdovi, kakor da si v pragozdu, čeprav je le 5 m nut od ceste. Mesti hrup ne sega tja in porabi, da je mesto oddaljeno le dobre četrt ure. Meščani, ki zaidejo tja, se ne morejo načuditi, da so rožniški gozdovi tako prostorni in da se v resnici lahko utrudijo na majniškem izletu do Mosteca.

sodni pristav Matevž Mohorič kot votan'a. Obtožnica je zastopal državni tožilec Branko Goslar.

Očima je okradla

26letna Vera je sedla na zatožno klop elegantno oblečena, tako da bi skoraj ne verjeli, da je doma z dežele. Sedaj živi že več časa v Ljubljani in, kakor kaže, je mesto vplivalo nanjo predvsem s svojimi modnimi kapricami. Toda niti bel jopič, svetlomodra svilena obleka, modni čevlji, čki in bujna frizura niso mogli zabrisati slabega vtisa: da je stopila na splozko pot in se oprijemlje lahkomišelnega življenja.

Vera je na deželi gospodinjila svojemu očimu. Njena mati je živila med tem v Ljubljani. Delo pa ji najbrže ni posebno bilo. Očim z njenim gospodinjstvom ni bil zadovoljen. Šel je na hrano v gostilno. Čez nekaj dni mu je zmanjkalo čez 1000 lir denarja in ugotovil so, da mu ga je vzela njegova nadebuda pastorka. Bila je aretirana in zaprta, nato so jo zopet izpustili, tako da je prišla na razpravo iz svobode.

Na razpravi je priznala, da je vzela očimu 1300 lir. Zanimala pa je, da bi bila vzela 1700 lir. Več denarja je imela zato, ker ji je mati dovolila, da sme prodati krompir in si kupiti obleko. Vera se je zagovarjala, da je vzela očimu denar zato, ker ji ni hotel dati živeža. Pritoževala se je o njegovem ravnanju in vedela o njem povedati le malo dobrega. Izgovarjala se je, da ni vedela, da je njeno dejanje tako hudo kaznivo. Na izrečno sodnikovo vprašanje je potrdila, da se kesa in da se misli popoblašati.

Njen očim je bil prvi poklican v dvorano, da bi bil zaslišan kot priča. Ko ga je sodnik opozoril, da ima po zakonu pravico odpovedati se pričevanju, je izjavil, da ne bo pričal. Rekel je, da ji je odpustil in da ne zahteva nobene odškodnine. Prosil pa je sodnika, naj dekletu pove, da je treba delati, če se hoče živeti. Ta edina pikra pripomba na račun elegantnega pastorka je bila menda najboljše karakterizacija razpoloženja obtoženke.

Mati ji je bolj popustljiva. Sicer je za-trjevala, da Vero njo uboga in da jo sedaj pazljivo nadzoruje ter da mora delati pri njej, vendar več kot upanja, da se bo dekletu boljšalo, ni mogla obljubiti. Ker so se med seboj pobotali in obstoja vendar upanje, da se bo morda Vera zavedla, kam vodi tatinska pot, je sodnik v skladu s posebnim predpisom kazenskega zakona tožbo proti Veri zavrnil. Tako je Vera po uvidenosti očima in sodnika zaenkrat ušla kazenskim posledicam. Treba bo pa krepke volje, ki se je ne najde v slaščičarnah in na promenadi, da bo krotila svoja poželjenja po lahkem življenju, ki si jo dovedla prvič na zatožno klop.

Iz Hrvatske

Varaždinske predstave. Varaždinska odrska družina prija v mestnem gledališču v zadnjem času predstavo „Morje“. Delo je doživelo že več predstav.

Gostovanje osiške operete v Vinkovcih. Osiješki operetni ansambel je gostoval te dni v Vinkovcih, kjer je bila v dvorani Hrvatskega doma predstava Leharjeve operete „Dežela smehiljave“. Naslovne vloge so peli prvaki osiške operete, kot gostja pa je sodelovala članica zagrebške operete Marica Lubejva, ki je svoj čas nastopala na odru mariborskega gledališča.

Nad 5.000.000 kun za vojne invalide. Hrvatski deželi križ je od pričetka svojega delovanja podeli v denarju, obliki in obliki hrvatskim vojnim invalidom podpora v skupni vrednosti 5.318.45 kun in 25 banic.

Novi deželi domovi. Glavno ravnateljstvo za zdravstvo, odsek za zaščito mater in otroka posveča veliko pozornost zveščiti otrok zlasti dojenčkov. Doseganje zdravstvene dejavnosti se daleč ne ustraja vsim potrebam. Ta teden je bil posvečen na Hrvatskem mater in otroci. Izdelan je bil načrt deželnih domov, ki bodo ustanovljeni na vseh deželnih velikih žup.

Predavanje italijanskega zdravstva v Zagrebu. V ponedeljek in torek je predaval v Zagrebu sloveči italijanski malarist, profesor parazitologije na medicinski fakulteti v Rimu dr. Giulio Raffaele o malariji. Predavatelj je združil obe predavanji z zanimivimi mikroskopskimi demonstracijami.

Upeh hrvatskega paviljona na vele-seljnu v Plovidu. Hrvatski paviljon na letošnjem pomladnem velesejnu v Plovidu je zbujal splošno pozornost. Okrašen je bil v narodnem slogu. Odsek za tujski promet je izdal okusen prosojek Hrvatske v bolgarsčini, ki so ga razdeljevali s posebnim hrvatskega paviljona. Posebno pozornost so vzbujale velike fotografije, prikazuje lepote Hrvatske od morja do Drave ter od Drne do Sotle.

V Zagreb prispe dnevno nad 100.000 pošiljk. Poročali smo že, da so pristojne oblasti v Zagrebu od edile, da mora imeti vsaka hiša v vsakem nadstropju poštni nabiralnik. Ta ukrep je bil potreben zaradi naraščajočega poštnega prometa. V Zagreb prispe dnevno nad 100.000 pošiljk. Vsak pismonoša prehodi dnevno 10 do 20 km.

Uspeh novega notranjega posojila. Uspeh novega notranjega posojila v znesku ene milijarde kun je znatno večji, kakor je finančno ministrstvo pričakovalo. Do 12. t. m. opoldne je bilo vpisanih na blagajni Hrvatske državne banke in njenih podružnic 1.100.148.000 kun. Zato je finančni minister dr. Koschak izpolnil svoj odlok o vpisovanju tretje izdaje blagajniških zapisov s tem, da se poveča znesek še za eno milijardo. V soboto 15. t. m. je bil zadnji dan vpisovanja novega notranjega posojila.

Zračni promet med Dunajem in Zagrebom. Od ponedeljka 17. t. m. letajo potniška letala na progi Dunaj—Zagreb dvakrat v tednu in sicer ob ponedeljkih in sredo. Proga ima zdaj tudi priključek na Sarajevo.

Vsa prazna zemljišča je treba zasedati s sončnicami. Pristojne oblasti so odredile, da morajo biti zasejana s sončnicami vsa prazna zemljišča ali taka, na katerih druge poljske kulture ne uspevajo. Tako hočejo zagotoviti preskrbo prebivalstva z oljem.

Obele se dobra sadna letina. Po vseh krajih Hrvatske kaže letos sadje zelo dobro. Sadno drevje je cvelo v ugodnem vremenu. Posebno dobro kažejo breskve, češnje in mandlji. V kratkem pridejo na trg prve češnje iz mostarske okolice. Zelo dobro kažejo letos tudi olive.

Kompenzacijski posli vezani na dovoljenje. Državna banka je obvestila gospodarske zbornice, da so odslej vsi kompenzacijski posli vezani na posebno dovoljenje.

Visoki komisar sprejel predstavnike bojevnih združenj

Visoki komisar je v vladni palači sprejel Zveznega tajnika, ki mu je predstavil poveljnika skupine U.N.U.C.I. v Ljubljani podpolkovnika Belleja, predsednika Pokrajinske zveze bojevnih majorja Precchio in poveljnika prostovoljskega bataljona C M de Petrisa. Imenovani častniki so Eksc. Graziliju obrazložili zaupane jim naloge in doslej izvršeno delo.

Sportni pregled

Jutri 7 prvenstvenih tekem

Ker je bila prepagandna lahkootletška prireditve ljubljanske zveze odložena (na nedoločen čas), bo sportni spored jutrišnje nedelje obsegal zopet samo nogomet. Za spremembo od prejšnjih nedelj bo pa mnogo bolj pester in obilen. Med tem ko se v prvem in drugem razredu zaključijo jutri s VI. kolom prva polovica prvenstvenega tekmovanja, se prvič spopadejo za točke mladinska in rezervna moštva. Ker bo ves mladinski in rezervni spored na raznih igriščih že dopolnjen, prijatelji nogometa polpodne ne bodo prišli v zadrego in bodo mogli vsi prisostvovati drugorazrednemu in prvorazrednemu sporedu ob Bleiweisovi cesti.

V celoti je spored jutrišnjih tekem naslednji:

Dopolodne:
Igriče Hermesa: ob 9.15 Vič mladina—Mars mladina, ob 10.15 Mars rezerva—Hermes—rezerva,
Igriče Ljubljane: ob 9.15 Zabajk mladina—Tobačna tovarna mladina, ob 10.30 Mladika mladina—Ljubljana mladina,

Igriče Korotana: ob 10. Ljubljana rezerva—Korotan rezerva.

(SK Mars nam je poslal dopis, v katerem nas prosi, da bi opozorili čitatelje tudi na tekmi, ki sta na Marsu. Po našem mnenju gre za nesporazum, ker navaja isti tekmi, k sta v gornjem pregledu povzete, določeni na igrišče Hermesa. Če je pa bil zvezi sklep kasneje spremenjen, nam ni znano. Morda bomo še pravočasno zvedeli.)

Popolodne:
Igriče Ljubljane: ob 15. drugorazredna prvenstvena tekma Vič—Zabajk, ob 17. prvorazredna tekma Ljubljana—Tobačna tovarna.

V tem obilnem sporedu bo seveda glavno zanimanje osredotočeno okoli popoldanskih tekem. Opozoriti pa moramo tudi na mladinske in rezervne prvenstvene tekme. Zlasti mladinske bodo privlačne za vse, ki imajo radi pregled nad šole razvijajočimi se mladimi igralci. Lani je podobno mladinsko tekmozanje uspelo v vsakem pogledu. Na mnogih mladinskih tekmah smo videli prav lep nogomet. Gotovo se bo mladina tudi letos potrudila, saj so njene želje za uveljavljanjem neugasne. Prvenstvo rezerv bo dalo priložnost za revijo druge garniture igralcev vseh ljubljanskih klubov. Nastopili bodo igralci, ki bodo morda že danes ali jutri poklicani, da nadmeštljo v prvih mistvih že zigrane atlete.

O važnosti obeh popoldanskih tekem smo obširno razpravljali že včeraj. V prvenstveni tekmi Ljubljana—Tobačna tovarna je Ljubljana favorit. Presenečenje bo, če ne bo zmagovala. Gotovo se bo Tobačna tovarna s svojo borbenostjo potrudila, da izrabljuje vsako njeno omahovanje, podcenjevanje ali nerazpoloženost.

V drugorazredni tekmi se bo Zabajk boril za obstanek na drugem mestu, ki mu je tako neprimerno pripadlo z oddelitvijo zveze. Poraz mu lahko škoduje tako, da ga bo Korotan zopet prehitel. Vič v razpredelnici nima velikih izgledov in se bo težko otresel četrtega mesta. Ker je pa treba misliti tudi na prestiž in na drugo polovico tekmozanja, se bo gotovo potrudil, da si bo kljub temu pripisal obe točki.

Nogometni spored v Italiji

Kolekar važneših nogometnih tekem v Italiji obsega za jutrišnje nedeljo pokalne prvenstvene in kvalifikacijske. V vseh skupinah bodo padle važne odločitve.

V pokalnem tekmozanju bosta odigrani polodolžni tekmi v Torinu in Benetkah. V Torinu se spopadejo Torino in Roma, v Benetkah pa Venezia in Genova. Favorita sta Torino in Genova. Velika senzacija bi bila, če bi Venezia premagala Genova. Ni pa popolnoma izključeno, ker so v Benetkah dobili sedaj zopet nekaj več veselja do nogometa, kar jim je Trimestina z zmago nad Barjem omogočila še eno šanso, da ostanejo v diviziji A.

V diviziji B bodo nastopili kompletno. — Tekme bodo na naslednjih igriščih: v Vidnu: Udinese—Cremoneze, v Sieni: Siena—Savona, v Lodiju: Fanfulla—Pisa, v Rimu: Mater—Pro Patria, v Padovi: Padova—Novara, v La Spezi: Spezia—Alessandria, v Anconii: Anconitana—Modena in v Brescii: Brescia—Napoli. Ker vodijo v tabeli Modena, Napoli in Brescia, bosta najvažnejši zadnji dve navedeni tekmi. Rezultati obeh bodo že pokazali, kateri moštva sta najširnejša kandidata za vstop v divizijo A. Jutrišnje kolo je predpredzadnje.

Kvalifikacijske tekme za vstop v divizijo C se tudi že približujejo h koncu. Pro Gorizia igra jutri doma z Verono.

Šparta je premagala Slavijo

Iz Prage je prispela nepričakovana vest. V nedeljo 9. maja je praška Šparta v tekmi za češkomoravsko prvenstvo premagala s šajinim rezultatom svojega največjega tekmeča Slavijo. Tekma se je končala 5:2 za Šparto (0:0). Prisostvovalo ji je 30.000 gledalcev. To je vsekakor sijajna afirmacija staroslovskega češkega nogometnega kluba, ki je zadnja leta preživljal težko krizo. Kaže, da si je sedaj zopet opomogel. V tabeli pa še vedno vodi Slavija, ki ima 28 točk, Šparta pa 25.

Nedeljske prijateljske tekme v Italiji. Rezen jekalnih in prvenstvenih tekem so bile odigrane v nedeljo v Italiji tudi nekatere prijateljske tekme. V Novari je gostovala Ambrosiana, ki je premagala domačo Novaro 4:2. Tekma med Livornom in Juventusom v Livornu se je končala z neodločenim izidom 5:5. V Cremoni je Atalanta premagala Cremonese 3:2. V Suzzari je Fiorentina premagala Suzzaro 5:3.

Prijateljske tekme na Dunaju. Nedeljske prijateljske tekme na Dunaju so se

Primenadni koncerti v Tivoliju

V nedeljo 23. t. m. bo ob 18. godba 11. armadnega zbora prišla v Tivoliju vrsto tedenskih koncertov z naslednjim programom: Misasi: Eros. Koncertni marš, Wagner: Mojstrski pevci iz Nurnberga, preudij, obdelava Wessela, Verdi: Traviata, t. dejanje, obdelava Misasi, Verdi: Siciljske večernice, simfonija, obdelava Cirenei.

sončale takole: FC Wien—Austria 2:2 (2:0), Wacker—Rapid 3:3 (3:1), Florisdorfer AC—Admira 4:1 (3:0), Reichsbahn SG—Wiener SC 2:1 (1:0).

— Teniški prvak Budimpešte je postal tudi letos znani mačbarski reprezentančni igralec A. Sboth, ki je zmagal skupno z dr. Mayerjem tudi v tekmovalni dvojici. Med ženskami poedinkami je bila najboljša Popova.

— Teniška zmagala Rumunov. Te dni je bil zaključen v Bukarešti meddržavni teniški dvobojski med Rumunijo in Slovaško. Zmagali so Rumuni 5:0.

Prodaja mesa na odrezek „G“

Pokrajinski prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto 22. maja potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odvzemu odrezka „G“ navadnih živilskih nakaznic, izdanih od mestnega poglavarstva v Ljubljani 100 g govejega mesa.

v torek 25. t. m. pa bodo potrošniki dobili 100 g kervacije na osebo.

Delitev se bo pričela ob 7 uri.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 22. maja: Emil, Milan.

Jutri: Nedelja, 23. maja: Deziderij.

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Tri dunajske dekleta.

Kino Sloga: Samo eno noč.

Kino Union: Turbina.

Kino Moste: Džangla in Hči viharja.

Razstava mladih slikarjev in kiparjev v Jakopičevem paviljonu, odprta od 9.30 do 19.

PIREDITVE V NEDELJO

Kinematografi nespremenjeno.

Vodstvo po razstavi v Jakopičevem paviljonu ob 11. Vodi predsednik DSLU prof. Saša Šantel.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Ivan Logar, Cesta 29. oktobra 7.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 22. maja, ob 18.30: Veliki mož.

Izven. Cene od 15 lir navzdol.

Nedelja, 23. maja, ob 18: Jorijeva hči. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Ponedeljek, 24. maja: zaprto.

Znamenita italijanska igralska družina

Renzo Ricci bo gostoval v ljubljanski drami 24. 25. in 26. t. m. Podrobnosti bomo pridobili v prihodnjih dneh.

L. Prener: „Veliki mož“. Komedijska v treh dejanjih. Osebe: Vrhunec, slaven domaćin — VI. Skrbnišek, Praznikova, pokroviteljica — Starčeva, Praznik, njen mož — Cesar, Nada, nečakinja — Rasbergerjeva, Zorin, nečak — Starč, dr. Votlina — Peček, dr. Moderar, predsednik — Gorinšek, prof. Pivnik — P. Kovič, Volk, lastnik lista — Lipah, Lisjak, urednik „Luce“ — Košič, Medrjan — Raztresen, Skazja, umetnik — Bratina, stud. iur. Grajšek — Blaž, Mogočnik, sin bogataša — Drenovec, prof. Kresnik — Nakrst, Milka, sobarica — Sanečnova, policijski komisar — Gale. Režiser: M. Skrbnišek.

OPERA

Sobota, 22. maja, ob 18: Vnebovzetje B. D. M. Oratorij. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 23. maja, ob 17: Traviata. Izven. Cene od 25 lir navzdol.

Ponedeljek, 24. maja: zaprto.

Opozarjamo na nedeljsko predstavo „Traviata“

„Traviata“, ki bo izvajana po daljšem premo-ru v glavnih partijah: Vidalijska, Čuden in Janko, Dirigent: D. Zebre, režija in scena: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: ing. P. Golovin, solo pleše Japljiva.

Hugolin Sattner: „Vnebovzetje B. D. M.“ Oratorij v treh delih: 1. Dormitio (Smrt).

2. Assumptio (Vnebovzetje). 3. Coronatio (Venčanje). Sodelujejo: solisti, orkester in zbor. Solisti: sopran — Heybalova, alt — Golobova tenor — Lipušček, bariton — Dolničar, bas — Lupaš. Dirigent: Anton Neffat, zborovodja R. Simoniti.

Vabilo

na

REDNI OBČNI ZBOR

delniške družbe

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani, ki bo dne 8. junija 1943 ob 11. uri v Ljubljani, Puccinjeva ulica 5/II.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1942 in predložitev bilance z dne 31. decembra 1942.

2. Poročilo pregledovalnega odbora.

3. Predlog upravnega odbora o porabi čistejšega dobička l. 1942.

4. Poročilo o izpremembah v upravnem odboru.

5. Volitev pregledovalnega odbora.

6. Slučajnosti.

Opomba: § 18. družbenih pravil določa:

Kdor hoče na običnem zboru glasovati, mora položiti svojo delnico s kuponi, in če se glasi na imetnika, tudi s talonom vsaj pet dni pred običnim zborom in družbino blagajno.

Upravni odbor

Narodne tiskarne, d. d.

v Ljubljani.

Novi pridelki na živilskem trgu

Ali bo letos kaj domačih črešenj? — Kmalu bodo napredaj jagode, grah, pesa in več zelene kjerabe

Ljubljana, 22. maja. Maja na našem trgu prevladuje še blagor, ki ima večjo vitaminsko kakor hranilno vrednost. Sočivja in rednejše površine sploh še ni mnogo. Kupujemo predvsem zelenjavo, razne salate, zlasti berliko, špinado, redkvico in če je še kaj lanskih pridelkov. Povpraševanje je veliko zlasti po korenju, ker novega pridelka še ni, staro korenje je pa po večini razprodano. Prehod, ko se še novih pridelkov, stari so pa še slabo ohranjeni, je najhujši. Zdaj pa smemo reči, da že nastopa čas tudi pomembnejših novih pridelkov. Upati smemo, da bomo poslej lahko kupovali še kaj drugega, ne le salato in špinado.

Spomladi pogrešamo tudi bolj sadje, zato nas zdaj zanima, ali bo letos kaj več domačih črešenj, ki bodo kmalu začele zoreti. Čez 14 dni bi jih moralo biti že mnogo. Letos so črešnje zgodaj odvele in ker je bilo dolgo lepo vreme, so tudi hitreje zorele. Posamezni sadjarji pravijo, da ne bo mnogo črešenj, čeprav so lepo cvetele. Oprašitev je baje bila slaba, tako da so plodovi zelo redki.

Toda če že ne bo mnogo črešenj na trgu, upamo vsaj, da jih bodo dobro nadomestile borovnice. Zdi se, da bo letos še precej več borovnic kakor lani. Vreme je bilo zelo ugodno, da so borovnice lahko cvetele in se oprašile. Zdaj so že debele in kmalu bodo dobile barvo. Prve borovnice ob tako lepem vremenu dozore že ob koncu maja, nedvomno bo pa precej borovnic vsaj čez 14 dni. Prihodnji mesec bomo torej lahko kupili že marsikaj, na kar se zdaj ne smemo misliti.

Mafalda Favero kot Mimi in Butterfly

Italijanska umetnica visoke pevske kulture in odlična igralka

Ljubljana, 22. maja. Gostovanja priznanih umetnikov so nam vedno dobrodošla. Razen užitek kreacij, doganjanj na velikih tujih odrih in laskavo ocenjenih po kritiki širokega znanja sveta, nam gostovanja vselej prinašajo prav dobre predstave in nudijo hkrati merilo za pravilno ocenjevanje domačih pevcov.

Gospa Mafalda Favero je dvakrat zapored bila močan magnet, ki je pritegnil občinstvo, da je zmanjkalo prostorov v Operi. Nastopila je v dveh Puccinijevih najbolj priljubljenih, pevski in igralski najbolj učinkovitih in zahtevnih vlogah, kot Mimi v Bohemi in kot Madama Butterfly.

Sloves, s katerim je prišla, je polno upravičilo: pevska umetnica je najvišje kulture, vrhunskega tehničnega znanja širke glasovne razsežnosti, toplote in iskrenosti in podajanja čustvenih izrazov, v igri pa najpopolnejše poglednosti ter bogastva kretenj in mimike prvovrstne tragedije. Umetnica je velika kot pevka in igralka, docela dozorela, na svojem višku.

Obe vloge je ustvarila čimbolj zdravo in naravno ter kolikor možno dramatično razgibano, a tudi čim manj sentimentalno in jokavo. Prav posebno pa je končno vzbudila s svojo krasno dikcijo, čudovito jasno in lepo izgovarjavo teksta.

V partiji Mimi je pevski stala na višku; toda v partiji Butterfly je prav zaradi svoje rahle zagriženosti dokazala svojo izredno pevsko umetnost, s katero je po možnosti zmagovala ovire, izzvale po

našem podnebnju. Baš v tem premagovanju prehlada je bila vendar vseskozi zmagovala in igralski rafinirano učinkovita. Tako je bila njena Cho-cho-sana v celoti zares močna in prelepa kreacija, ki ji je prinesla kakor Mimi vsesplošno priznanje, najtoplejših aplavzov med dejanji in po padcih zastorja ter oblike cvetja.

Obe predstavi sta bili tudi po sugestivnosti odlične gostje na visoki ravni vobče. Saj so se vsi sodelujoči solisti, bori in orkester z drigomom zabretom vidno potrudili, za čim popolnejšo uprizoritev. Naš velenadarjeni, glasovno vrlo prijetni mladi tenor Lipušček je imel kot Pinkerton in Rudolf dvojce prav srečnih in vrlo uspešnih večerov ter je izrazil aplavz za svojo lepo podajanje; izvrstna Musetta je bila Heybalova, imponujoča s svežino svojega velikega plesa in iskrive igre, imenitna v spevu in igri je Golobova kot Suzuka, Betetto kot Collin in Jan ko kot konzul pa sta poleg ostalih (Primožiča, Dolničarja, Zupana, Anžlovarja i. dr.) kot mojstria pevca in igralka storila vse, da je predstava v sredo in četrtke tudi množičnim priljubljeno poslušalcem dokazala, da imamo operni ansambel solistik, solistov, bora in orkester, ki zasluži našo ljubezen.

Da, iznova smo se ob teh dveh nastopih slovite gostje Mafalde Favero lahko prepričali, da imamo nekaj pevke in pevcev rojakov, ki so v operni umetnosti spoštovanja vredni in na čast kulturi našega naroda.

Fr. G.

DNEVNE VESTI

— Dohodki drž. tobačnega monopola. Agencija »Agit« poroča: Celotni dohodki tobačnega monopola se računajo na devet milijard 310 milijonov lir. Od tega se na naša 9170 milijonov lir na prodajo samo. 80% tega zneska t. j. 7336 milijonov lir dobi država pod naslovom trošarine.

— Nagrada »Luigi Raza« za najboljšo sindikalno korporativno monografijo. Iz Rima poročajo: Revija »La Terra« je napovedala tudi za leto, da počasti spomin svojega ustanovitelja, nagrado »Luigi Raza«. Nagrada je namenjena najboljši obdelani monografiji sindikalno korporativnega značaja. Nagradnega natečaja se lahko udeležijo fašistične ter fašisti vseučilišni. Letošnji natečaj predvideva dve nagradi po 5000 lir. Nagradi bosta podeljeni najbolje klasificiranim pisem dne 7. avgusta ob priliki počastitve Luigi Razi.

— Nov fašisti dom. V Aostri je bil odprt nov zgrajeni fašisti dom. Otvoritvenemu slavlju so prisostvovali številni predstavniki oblasti in stranke. Spregovorili so ob tej priliki konjski nadzornik skvadrist Arbone, politični tajnik, mestni župan ter Zvezni tajnik dr. Carnazzi.

— Poročilo in rojstne nagrade. V dvomeščju marec-april je bilo podeljenih skupno 2658 poročin in 10.964 rojstnih nagrad v zneskih 5.796.241 ter 12.035.094 lir. S tem je narasla od 1. marca 1935 do 30. aprila 1943 skupna nagradna vsota na 733.920.457 lir in sicer je bilo podeljenih 118.615 rojstnih nagrad v znesku 262.431.638 lir ter 413.056 rojstnih nagrad v skupnem iznosu 473.488.819 lir. Razen tega je bilo podeljenih v času od 1. januarja 1937 do 30. aprila 1943 še 55.713 različnih nagrad v skupnem iznosu 36.919.383 lir.

— Smrt florentinskega skvadrista. Neprilakovano je umrl florentinski skvadrist comm. Alfred Barlesi, zelo znana osebnost v vrstah toscanskega fašizma. Bil je večkratni funkcionar ter zavzemal važna politična mesta. Dolgo vrsto let je bil tajnik florentinskega fašista. Pokojni Barlesi je bil star 48 let. Prve svetovne vojne se je udeležil kot kapitan. Bil je med udeleženci pohoda na Rim.

— Na polju slave sta padla karabinjer Heiktor Bignami in topničar Mario Manzotti. Oba sta žrtvovala svoje življenje na afriškem bojišču.

— Bivši harrarski škof govori v Padovi. Ob posvetitvi Padove in vse škofije Marijinemu srcu je bila v baziliki svete Justine v Padovi prisrčna cerkvena svečanost. Padovanski škof mons. Agostini je prikal Marijin blagoslov na Italijo, njeno ljudstvo ter njene vojske. Ob sklope je podelil množico vernikov svoj blagoslov. Zatem je bila birmna skupine letalcev. Birmoval jih je škof Leon Ossola, ki je bil sedem let v Harraru kot apostolski vikar in ki se je po dvoletnem ujetništvu vrnil v Italijo. Po končanem obredu je škof Ossola spregovoril številnim častnikom z generalom Porrom na čelu zastopnicam gosp. Rdeče-

IZ LJUBLJANE

— Tri trije večeri italijanske dramatike v Drami. Vstopnice za gostovanje znamenite italijanske igralske skupine RENZO RICCI so že v predprodaji in opernem gledališču (od 11. do 13. in od 17. do 19. ure). Prvi večer, v ponedeljek 24. maja, bodo igrali sodobno komedijo Vincenza Trierja. »Amarsi così«. V torek, 25. maja bodo predvajali igre »Skupno življenje« (Vivere insieme), ki jo je spisal Cesare Giulio Viola, eden najvidnejših predstavnikov sodobne italijanske dramske produkcije. To igro študira v slovenskem prevodu trenutno tudi naša Drama in bo premiera že prve dni prihodnjega meseca. — Pred kratkim umrl nestor italijanskim dramatikom, Roberto Bracco, bo zastopal tretji večer v svojo dramo v petih dejanjih »Il piccolo santo«. Ta drama je v polpretekli dobi vzbudila po vseh evropskih odrih veliko zanimanje in ponela ime avtorja širom sveta.

— Vreme bo menda ostalo še lepo. Zdalj traja lepo vreme tako dolgo, da bo sovražila, toda kranje Tvojih nogavic bi me veselilo. In potem bi lahko vprašala svoje znanec. — Ali ste videli kje mojega moža? A Ti bi me lahko vprašal, kam sem spravila Tvojo svežo srjajo in lahko bi si pripovedovala, kaj vse sva v življenju doživela. — Je pomislila Vera. Vzela je drugi list in jela pisati: »Stvari, ki mi pri nje uga-jo: njegove roke, način, kako prižiga cigareto, kako se smeje, kako izgovarja »Halo« kadar telefonira, njegovi bujni lasje, njegov glas, skratka — vse. Stvari, ki mi pri nje ne uga-jo: sčasoma jih bom odkrila.

V pisalni stroj je potisnila nov list: »Milan, dragi moj, ne pričakujem od Tebe, da bi padel pred menoj na kolena, toda če mi prihodnji ne odkriješ svojega srca, ne bom mogla več vzdržati, kajti hliniti vpricho Tebe ravnodušnost in govoriti Ti vedno o drugih moških, ki se z njimi izprehajam, to je silno naporno, a pogosto vse to ni res in jaz si take zgodbe samo izmišljam — pa naj bo to še tako otročje, kajti Ti zapadaš v drugo skrajnost: Ti mi nikoli ne pripoveduješ o dekletih, ki hodiš z njimi na izprehod. Vem za Marijo in Heleno, toda zaradi nje nisem več nesrečna, ker je ni več v našem mestu in ker si Ti rekel, da Te spominja na konja...«

Vera je potisnila nov list v pisalni stroj in pomislila: »No, nekaj vrtati me ne bo mogel zametiti... Potem je pa napisala: »Dragi Milan, prehlajena sem in v postelji ležim. Grda sem, toda Ti me itak ne boš posetil.

Posreduje Te Tvoja Vera. List s temi kratkimi vrticami je položila v kuverto, jo zapечатila in napisala naslov.

— Vročje Te ljubim! — Potem se ji je pa zazdelo to neumno. Potisnila je v stroj nov list papirja in začela znova: »Milan, dragi moj! Zamislila se je in čez deset minut je nadaljevala: »Vročje Te ljubim! — To je preveč otročje, le kako morem tako začeti pismo, — je pomislila in nadaljevala: »Preveč otročje je, da tako začnem pismo, toda to nič ne de. Saj ga čim ne boš videl Upam, da mi ne boš zametel, če bom pozabila tu pa tam vejico ali pomišljaj. Nikoli se pravdočno ne spomnim na to. Rada bi vedela, ali me ljubiš in rada bi Ti zastavila to vprašanje, toda ljudi ne smemo vpraševati o tem ker gre sicer vse po vodi. Lahko samo slutimo, a s tem izgubi človek mnogo časa in navadno pride do napačnega zaključka — ljubezen je sploh slabo organizirana.

Vera se je tako poglabila v svoje pismo, da ji zadržala po vsem telesu, ko je njena sestra odprla vrata. Prinesla ji je zajtrk. Vera je zadržala in tako naglo potegnila papir iz pisalnega stroja da se je pretregal čez pol.

Po zajtrku je znova nadaljevala: »Milan, dragi moj, ne verjamem, da me resnično ljubiš, čeprav si mi rekel, da hočeš na vsak način imeti mojo sliko. Zanima me, kdaj si prvič opazil, da me ljubiš. Ti si mi bil namreč všeč takoj na prvi pogled. Šele ko sem Te videla tretjič pri Silvi, mi je postalo smiselno smešno, da sem bila jaz Tebi pri prvem srečanju všeč bolj kakor Ti meni. Mislim, da je z moškimi vedno tako. Vendar pa mislim, da me resnično ljubiš in slutim, da me boš prihodnjič zasnubil. Večkrat sem že slutila to in ono, pa sem se navadno zmotila... O. Milan, kako lepo bi bilo, če bi se midva poročila! Jaz bi Ti krpala nogavice, čeprav strašno sovražim to delo — vsaj v šoli sem ga vedno

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
KINO UNION
Odlični čepki film po znamenitem K. Čapkovi romanu
Turbina
V glavnih vlogah: Lida Baarova in František Smolík
Predstave: ob delavnikih ob 15.30, 17.30 in 19.30 uri; ob nedeljah ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri

KINO MATICA
Sijajna burka o treh lepih in prebrisanih dekletih... Dvotipna vsebina, komični prizori, lepa glasba in spretni igralci
Tri dunajska dekleta
V glavnih vlogah: Carola Höhn, Lucie Englisch, Grete Weiser, Hainz Rühmann
Predstave ob 15., 17. in 19.15 uri, v nedeljo matineja ob 10.30 uri

KINO SLOGA
Film iz cirkuškega življenja, poln pustolovščin in napetih prizorov
Samo eno noč
V glavnih vlogah: Ingrid Bergmann, Edwin Adolphson, Aino Taube
Predstave ob 14., 15.50, 17.40 in 19.30 V nedeljo še ob 10.30

KINO MOSTE
Vivi Gol. Albert Schönhals v pustolovski zgodbi z otoka v indijskem oceanu
Džungla
Paula Wessely, Atilia Hörbiger v krasnem ljubavnem filmu
Hči viharja
Nedelja ob 14.2., 16.5. in 18.8. uri — delavnik ob 14.6. uri
Predprodaja v nedeljo ob 14.11. dalje

zunanosti za otroke zelo privlačna, po vsebini in po umetniški opremljeni pa gotovo ena najboljših slovenskih slikanic na deco. Ako hočete svojemu otroku pripraviti veselje, mu podarite »Bibo«, za kar vam bo gotovo hvaležen.

— Vrt gostine »Lovšine« otvoren. Točimo odlično sortirana vina.
— Vrt Novi (Turjaški) trg 5. Priprava za malo maturo. Posebej ponavljamo z dijakih 3. in 4. razredov gimnazij in meščanskih šol snov iz matematike, italijanščine in slovenščine. Dopolodne in popoldne. Honorar za 1 uro le okoli dve liri. Nudimo dijakom in privatistom tudi pomoč v vseh predmetih. Prijave dnevno ob 8.—12. in od 14.—18.: Novi (Turjaški) trg 5. Instrukcije.

— Vodstvo v Obersnelovi galeriji. V nedeljo, 23. t. m. nas bo ob 10.30 spet vodil po svoji razstavi slikar Edo Deržaj. Ker je razstava izredno zanimiva in lepa — mnogo del je že tudi prodanih — vabimo vse ljubitelje umetnosti, da si jo ogleda.

Iz pokrajine Gorizia

— Novi predsednik gorizijskega sodišča je prevzel svoje posle. V Gorizio je prispel novi predsednik kazenskega in civilnega sodišča cav. uff. Angel Beretta, svetnik apelacijskega sodišča in dosedanjí sekijski predsednik pri kazenskem in civilnem sodišču v Padvi. Prevzel je svoje posle ter je ob svojem nastopu naslovil na podrejene tovariše pozdravne besede.

— Nakiškof Margotti v Monfalconu. Tudi se je mudil gorizijski nadškof mons. Karol Margotti v Monfalconu.

— Ponesrečeni, 56letni Franc Doljak iz Gargana si je pri padcu zlomil kvo nogo. Na 31letnega delavca Josipa Castellara je padel precej težak kos železa in ga poškodoval. 57letni delavec Ivan Klanšer iz Circhine je bil zaposlen v kraju Rauna pri Circhini, ko ga je zadel voziček žične železnice s takšno silo, da je obležal s poškodovano hrbtenico. Ponesrečenci se zdravijo v gorizijski bolnišnici Prigata Pavia.

— 10.000 lir globe za tihotapljenje cigaret. Pred pristojnim gorizijskim sodiščem je bila obsojena 20letna poljedelka Frančiška Vear—Zakelj na 10.000 lir globe ker se je pečala s tihotapstvom cigaret.

Spodnja Štajerska

— Štajerska živinoreja. Na Štajerskem je živinoreja zelo razvita. Sedaj so našli v štajerski pokrajini 540.000 komadov goveda, med temi je 300.000 krav.

— 50 otroških vrtec v štajerskem okrožju. V soboto in nedeljo je bilo v Celju prvo zaključno tedensko šolanje vseh krajevni uradov in krajevni poverjenikov Urada ljudske dobrodelnosti v štajerskem Heimatabundu. Vodja urada dr. Woloschek je obširno poročal o uspehih letošnje zimске pomoči, ki so bili za 90% boljši od laniških. Posvetovalnice in podporni uradi »Mati in otroke« so imeli doslej 62.000 obiskov. Še v maju bo odprt v celjskem okrožju 50 otroških vrtec.

— Nezgode. Na Kamnški cesti je neki avto povozil 46 letno kolesarko in naneseno čeno Terezijo Orten, ki je dobila številne težke poškodbe. Pri padcu s sebnika se je poškodovala po vsem telesu 37 letni Alojz Pušenjak iz Setancev. Žilo na desnici si je poškodoval pri nesrečnem padcu 32 letni kovaški pomočnik Ignac Lrakster, stanujoč na Limbuški cesti v Studencih. Pri delu se je poškodoval desnico 32 letni kontrolor nekega mariborskega veleobrata Franc Žek. Ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

— Slavljenec dela. V dvorani Doma krajevne skupine v Rogški Slatini so čim dan počastili več delavcev steklarne v Trizah, ki že 20, 25, 30 ali nad 40 let vestno delajo v tovarni. Šef tovarne inž. Richard Abel je v pozdravnem govoru naglašal, da grede izdelki te steklarne po vsem svetu, in da si je pridobil podjetje sloves v prvi vrsti po zaslugi delavcev. Razvleči tovarne Weissheit je potem razdelil 21 slavljenecem lepa darila. Končno sta spregovorila še vodja »ajevne skupine in zastopnik okrožnega vodstva Koletnik. Zvečer so se sestali slavljenec dela na prijetnem družabnem večeru, na katerem je natočil tudi 72letni steklarski graver Ilg, ki dela že 65 let v steklarski industriji.

— Ranjeni vojaki v Ormožu. Na matirinski dan je prispelo iz bolnišnice v Novem Celju v Drmož na dvodnevnih obisk 40 ranjenih nemških vojakov. Na kolodvoru so jih prisrčno sprejeli in deklice so jih obalele s cvetjem. Po toplih pozdravnih besedah, ki jih je izrekel župan, so odšli ranjeni vojaki v Dom kulture. Popoldne so si ogledali okoliške vinograde, drugi dan pa bližnje kraje. Za težko

ranjene, ki niso mogli priti na izlet, so izročili Ormožani gostom darila vino in pecivo.

Iz pokrajine Trieste

— Ljudsko gibanje. Dne 19. maja je bilo v Triestu osem rojstev, osem smrtnih primerov in pet porok.

— Zvezni tajnik v Muggiji. Triestinski Zvezni tajnik se je mudil v Muggiji, kjer je zbral k raportu muggijske skvadriste.

— Nadzornica Pia Pironi v Triestu. V Trieste je prispea nadzornica P. N. F. Maria Pia Pironi. Posetila je sedež Federacije ženskih fašijev in raznih fašistiških ustanov.

— Železniški upokojenci. Po pozivu Pokrajinskega sveta korporacij v svrhu preskrbe drv, mora postaja Ljubljana predložiti odgovarjajoči seznam. Vsi upokojenci okoliških občin mesta Ljubljane kot Ježica, Dev Marija in Polju, Dobrunje, Rudnik, Brezovica in Dobrova naj se nujno zglasijo na postaji Ljubljana v pomočnem uradu nasproti vozovne pisarne v skladišču. Rok do vključno 29. t. m.

Radio Ljubljana

SOBOTA, 22. MAJA 1943-XXI.

12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Napevi in romane. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 13.30: Zbrane pesmi. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec, sodelujeta sopranistka Draga Sok in tenorist Andrej Jarc. — Operetna glasba. 15.00: Poročila v slovenščini. 15.15: Pokrajinski vestnik. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 17.15: Koncert Kmečkega tria. 17.45: Pisana glasba. 18.00: Gospodinjstvo predavanj v slov. 19.30: Poročila v slov. 19.45: Politični komentar v slovenščini. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 20.20: Priprave k dogodkom. 20.40: Simfonični koncert vodi dirigent Petralia. 21.50: Wolfova glasba. 22.05: Orkester pesmi vodi dirigenta Angelini. 22.45: Poročila v italijanščini.

NEDELJA, 23. MAJA 1943-XXI

8.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 8.15: Koncert organista Domenica D'Ascoli-ja. — 11.00: Prenoš pete mase iz Bazilike Presv. Oznamenja v Firenzi. — 12.00: Razlaga Evangelija v italijanščini (O. G. B. Marino). — 12.15: Razlaga Evangelija v slovenščini (O. K. Sekovane). — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Komorna glasba. — 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. — 13.45: Operna glasba na ploščah. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.10: Koncert malega orkestra vodi dirigent Stane Lesjak. — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.15: Ing. Janežič Franc: Boj vrtnim zaječevcem — predavanje v slovenščini. — 17.35: Koncert Adamčevega orkestra. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Politični komentar v slovenščini. — 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 20.20: CILEA: Adrian Lecocuvreur — V odmorih: predavanje v slovenščini, zanimivosti v slovenščini, predavanje v slovenščini. Po končani operi: Poročila v italijanščini.

PONEDELJEK, 24. MAJA 1943-XXI.

7.30: Pesmi in napevi. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 12.20: Poročilo. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Napolitanske pesmi. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.12: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec. — Glasba za godalni orkester. 13.40: Pisana glasba. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.10: Simfonična glasba. 14.25: Moderne pesmi vodi dirigent Zeme. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 17.15: Na harmoniko »gra Avgust Stanko. 17.45: Pesmi in napevi. 19.00: »Govorimo italijanščino« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Politični komentar v slovenščini. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 20.20: Koronice izjava orkester, volli dirigent Albert Di Minio. 20.50: Pisana glasba 21.40: Pettinatijeva silvozela in fantazija. 21.40: Predavanje v slovenščini. 21.50: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec, sodeluje sopranistka Ksenija Vidali. — Operna glasba. 22.20: Preigre in intermezzi znanih oper. 22.45: Poročila v italijanščini.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik štev. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenična moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mast 17 lir za kg.
3. Mleko, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Kislo 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki roblanci (žamjanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razžagana drva 40 lir za stot; enotna mila, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

MALI OGLASI

NUJNO ISOEM OPREMLJENO SOBO za distingviran zakonski par, po možnosti s soprobar kuhinje, tudi na periferiji. — Ponudbe na oglasni oddlek »Slovenskega Naroda« pod »Zakonska soba«.

FRABICE, lepe in že večje in FSA, dobrega čuvaja, volje pasme, štiri mesec starega, prodam. — Korunova ulica 7, Trnovo.

MORNARSKO BELO OBLEKO za 18 letnega dečka prodam za 300 lir. — Naslov v oglasnem oddelku »Slov. Narod«.

Prehľad

Vera je položila na svoje tri bazine še četrto, stresla drobtinice kruha z ocede, se zopet naslonila na blazinice in se jela gledati v ogledalo.

— Kako lepo je, če ni človek prehlajen, — je pomislila. — Žal pa človek spozna šele potem, ko že ima rdeč nos in majhne oči in ko ne more več dihati z zaprtimi usti... Oh, kako grda sem zares grda!

Vera si je napudrala obraz, prevezala lase z zelenim trakom, zazdehala in vzela »stekleni« čič z lakom za nohte. En noht si je namazala temnordeče, drugi oranžno, tretji pa rdečkasto. Potem je naliha v prazno stekleničko nekaj kapljic vsakega laka in si s to mešanico namazala četrtno nohta, pa takoj spoznala, da bi ta barva ne pristajala nobeni njeni obleki... Morda bo na lahko pozneje kdaj porabila tudi to mešanico.

— Prav za prav to niti ni bilo dolgočasno, kakor sem se bala. — je razmišljala Vera v postelji. — Zdal bom vsaj lahko pisala Milanu o svojem prehladu, kajti zdaj se mi zdi, da je zelo daleč od mene in da si morava povedati vse. Mar me ni klical večeraj po telefonu samo zato, da bi mi povedal, kako mi je perica zamenzala robec. Upam, da me ne bo imel za prismojeno, ker mu pišem, ko bi mu lahko telefonirala. No, nič ne de. Pismo mu napišem na pisalni stroj, da se bo zdelo manj važno.

Vera je poklicala sestro in ona ji je prinesla pisalni stroj. Vera si ga je postavila na kolena in jela razmišljati, kako bi začela. Dragi Milan — ali kako?

Napisala je: »Milan, dragi moj! — Zakaj pa ne, — je pomislila in nadaljevala:

»Ležim v postelji, prehlajena sem.« Pod tem je napisala:

Večen izvor pogonske sile

Uresničuje se prastari sen o izkoriščanju vetra kot neusahljivega vira pogonske energije, ki bo lahko zelo koristila gospodarstvu

Danes poznamo premoč kot vir najpomembnejše pogonske sile, ki bo še precej dolgo časa ustrezala potrebam gospodarstva. Slej ko prej pa se bodo zaloge premoga verjetno izčrpale in tedaj bo človeštvo postavljeno pred vprašanje, kje in kako najti nadomestilo za omenjeno pogonsko silo. Danes pa se pečajo učenjaki z raziskovanjem vrta kot izvora večne, toda še vse premalo izkoriščene pogonske sile.

Veter je izkoriščal človek kot pogonsko sredstvo in silo že od najstarejših časov svojega obstanka in razvoja. Uporabljal je to pogonsko silo predvsem v dveh oblikah, ki sta še danes v veljavi. Prvič kot pogonsko silo pri mlinskih ter slivnih uređitvah, drugič pa pri raznih prevoznih sredstvih (ladje itd.). Z razvojem tehnike se moramo čuditi, da je tehnika prav za prav kasno prepoznala to, da je koristno izumiti stroje, ki bi nam pomagali, da bi lahko 100odstotno izkoriščali pogonsko silo, ki jo vsebuje veter. In tako se je zgodilo da so šele raziskovalci našega časa pričeli misliti na uresničenje prastarega sna o pametnem in racionalnem izkoriščanju vetrne pogonske sile.

Tako se sodobna tehnika posebno zavzema za to, da se temeljito preišče to zanemarljivo področje. Če se ne varamo, je zelo blizu časa ko bodo vzniknile po vsem svetu večje in manjše naprave, ki bodo s pomočjo vetra proizvajale orjaško pogonsko silo, ki bo izdatno koristila poljedelstvu, obrti, pa tudi domačemu gospodinjstvu. Kako daleč so že napredovala raziskovanja nam kažejo dosedanja poizkusi znamenite naprave, ki je bila urejena na primeri višini v bližini Weimerja po zaslugi podčetja in družbe Ventimotor, oz. obrata Wilhelm Gustloff-Werke.

Na omenjeni višini je postavljen več železnih stolpov, ki se dvigajo kakor iz neke betonke gradnje, tako imenovane blokove gradnje. V tem kompleksu so električne naprave in stroji, potem razni predmeti za merjenje predvsem pa akumulatorji, ki proizvajajo pogonsko silo za tiste dnevne posledice, ko ni nobenega vetra in se ne more vrtna stroja proizvajati. Ti železni stolpi so zrajeni na različne načine, prav tako tudi vijaki za zajemanje vetra, ki so pritrjeni na vrhu teh stolpov. Omeniti je, da spada omenjeno weimarsko poizkusno področje glede jačine in zaporednosti vetrne strujanja med srednja nemška vetrna področja, saj je v Nemčiji precej drugih pokrajin, kjer sta vetrna sila in zaporednost precej večji ali pa precej manjši.

O doslej doseženih uspehih pri proizvajanju vetrne pogonske sile je iz umuljivih razlogov težko kaj reči. Toda medtem so poizkusi ter preizkušnje vendarle že toliko napredovale, da je bil konstruiran vijak s pomočjo katerega je mogoče doseči brezhibno delovanje in ki omogoča izkoriščanje vetrne sile do 45%. To je tem zanjše, ker je bilo doslej doseženo izkoriščanje od 15 do 34%, dočim je

bilo doslej v tako imenovanem vetrnem kanalu tehničnega vseučilišča v Curihu mogoče doseči s pomočjo majhnega modela delovanje ali izkoriščanje vetra do komaj 42%. Zadovoljiv pojav je, da se v weimarskih poizkusnih napravah nekatere bistveno važne uređitve še nadalje izpopolnjujejo. Razumljivo je, da se poizkusi ne delajo samo z vijaki, ampak tudi s stroji dinamo, ki pretvarjajo vetrno silo v električno energijo, in sicer v obliki dveh ter enosmerne struje. Posebna odlika omenjenih weimarskih uređitev pa je dragocena naprava za merjenje in ugotavljanje vetrne sile, ki omogoča vsak čas, da dojamemo vetrovno smer ter njegovo silo na 8, 9 ali 10 različnih višinah. Te naprave so v 70 m visokem stolpu. Njihov smisel je v tem, da se lahko dožene srednja letna brzina ter vetrna sila na posameznih višinah, pa tudi to, katera višina, na kateri so postavljeni ti železni stolpi, racionalnemu proizvajanju vetrne energije najbolj ustreza. Razen tega so v tem kompleksu še posebne naprave, ki bi lahko zelo koristno služile vašim občinam pri oskrbi vanju z električno strujo ter energijo. Bodoči smisel teh naprav je predvsem v tem, da se bo mogla vetrna sila tudi na deželi pametno izkoristiti na najrazličnejše načine, saj je n. pr. v sicer tehnično in gospodarsko visoko razviti Nemčiji še najmanj okoli milijon poljedelskih gospodarstev, ki imajo doslej nobenega priključka na kakšno elektrarno. Ni treba omenjati, da so v tem oziru prilike v drugih deželah in državah še precej manj ugodne. To pa dokazuje, kako velike in nedogledne so možnosti za uporabo vetrnih pogonskih sil v vseh delih evropskega prostora. Ob tem pa tudi lahko spoznavamo kako važna in pomembna je weimarska poizkusna postaja, ki proučuje možnosti ter uspešnost najprikladnejših vrst malih, srednjih ter velikih uređitev, ustreznih za razne vrhove razne kraje in tudi različne stopnje vetrnosti. Iz tega lahko sklepamo, da je treba n. pr. naprave za izkoriščanje vetrne sile v Ukrajini, Madžarski in Rumuniji graditi po vse drugih načelih kakor n. pr. v Nemčiji, Danski, Nizozemski ali pa kje drugje.

Za časa vojne ni seveda mogoče misliti na realizacijo obsežnejših zasnov na področju izkoriščanja vetrne sile. Pri tem pa ne moremo nikoli odrekati weimarskemu poizkusu ogromne važnosti za vse evropsko, pa tudi izvenevropsko gospodarstvo. Ko bodo uresničene velike zamisli, ki jih krje možni obseg nadaljnjih razvojnih možnosti na področju čim bolj temeljitega in smotrnega izkoriščanja vetrne pogonske sile, bodo izostali vsi vzroki, ki nas navajajo k sedanjemu varčevanju s pogonsko silo vseh vrst in če pomislimo predvsem na zredni pomen, ki ga ima ta pobuda za evropsko poljedelstvo, potem je odveč opozarjati na silni pomen, ki ga ima veter kot večni izvor neusahljive in neizčrpne pogonske sile.

Beli starši — črni otroci

Lipicanci so ob rojstvu črnerjavi, kasneje postanejo beli

Med položno dvigajočimi se hribi in velikimi zelenimi površinami, v kraju, ki ga je narava sama blagoslovila in ga obdala z molčimi smrekovimi gozdovi, leži znani konjski raj Piber, kjer je bila doslej žrebčarna, v kateri so vzgajali lipicance. To žrebčarno na Vzhodnem Štajerskem so sedaj premestili v Hostau v Češkem lesu, Lipizza je znan majhen kraj pri Triestu,

kjer je l. 1580. nadvojvoda Karel, sin Ferdinanda I. ustanovil žrebčarno za rejbo plemenitih konjskih pasem. V tej žrebčarni so stoletja vzgajali krasne konje, ki so bili prvi beli čudeži. Po svetovni vojni leta 1914/1918. je žrebčarna pripadla Italiji, le nekaj konj je bilo premeščenih v Piber pri Köflachu.

Pet kobil je ustanovilo žrebčarno v Li-

Lipicanci

pizzi. Zvesti tradiciji imenujejo še danes konjereji vse lipicance z njihovimi imeni: Pluto, Conversano, Neapolitano, Favory in Maestro. Rodovniki živali predstavljajo dragocene listine, ki dokazujejo plemenito kri, ki teče v žilah teh štirinogatih aristokratov. Po svojem praznovanju so lipicanci iz Andaluzije in okolice Neaplja ter segajo preko petstoletij nazaj. Lipicanci so celo starejši rod, kakor angleški polnokrvni konji. Znak pravega lipicanca je na levem bedru vžigani »L«. Lipicanci so povprečno 163 cm visoki in imajo lepo oblikovano zaokroženo telo. Glava je dolga in krepko zraščena z močno rezvitim vratom. Ta je lepo ukrivljen in ga žival nosi ponosno. Ognjevit oči so poseben znak teh plemenitih živali. Kobile prekašajo seveda vse druge konje po svoji plemeniti lepoti in divji moči. Njihov način hoje, vse njihovo obnašanje očituje njihov plemeniti rod.

Čudež narave je, da so mladiči ob rojstvu črnerjavi in ne beli. Šele med rastjo se pojavijo lepa brezmadežna mlečno-bela barva. Vzgoja lipicancev zahteva mnogo truda in skrb. V Piberu so živali v sončnih dneh pomlali, poletja in jeseni na paši od 5 zjutraj do 10 dopoldne in od 6 popoldne do nastopa mraka. V vmesnem času so zaradi muh in vročine v hladnih, izredno snažnih hlevih.

Pasma se naglo razvija in doseže svojo polnoletnost v sedmem letu. Nobena redkost ni, da 20 do 25 letni lipicanci nastopajo še kot cirkuski konji. Štiri leta živijo lipicanci v neomejeni prostosti, nato se začne resno življenje. Resnično lepe in brezhibne živali so iz Pibera pošiljali na Dunaj v špansko jahalno šolo, ki je bila znana po vsem svetu kot šola za klasični jahalni sport.

Zanimiv danski jezikovni poizkus

Dance uvrščamo kakor znano, med tako imenovane nordijske narode. V razvoju stoletij je umetno izginito iz njihovega jezika precej besed in izrazov, ki so skupni vsem nordijskim narodom — Švedom, Norvežanom ter Islandcem. Toda sodobna danska prizadevanja gredo za tem, da se nordijski jeziki v bodočnosti čim bolj približajo, da postanejo vsem Nordijcem čim bolj razumljivi ter da se jim bodo čim lažje pričeli. Na podlagi teh težav je odredilo dansko prosvetno ministrstvo, da se v danščini zopet uvedejo številne besede pojm in stariški izrazi, ki so bili doslej gotovo pozabljeni in ki se danes v posameznih narečnih skupinah uporabljajo v švedščini in norveščini. V tej smeri je pričakovati številnih sprememb v danskih šolskih slovnihah in knjigah. Tako se tudi v tem kažejo podzavestni nameni, ki gredo za tem, da se mimo zgodovinskega ter jezikovnega razvoja približuje in zbliža vse ono, kar je sorodno po krvi ter jeziku.

„Majhna“ zemlja

V letih 1930-31 so pričeli z novim izračunavanjem ter ugotavljanjem oddaljenosti zemlje od sonca. Pri tem izračunavanju je prišla posebno važna naloga majhnemu planetu Eros. Nedavno so bili namreč objavljeni končni rezultati tega dolgotrajnega računanja ob katerem se je izkazalo, da je oddaljenost zemlje od sonca za „malenkost“, t. j. za 170.000 km večja, kakor smo se učili iz šolskih knjig. Ta razdalja ne znaša torej 149.500.000 km, ampak 149.670.000 km.

Vozovnice za dve osebi

Zaradi varčevanja papirja je uvedla uprava pariške podzemne železnice posebne vozovnice za dve osebi. Misel se je zelo obnesla, saj se ne malokrat vozi dvoje troje in več oseb do istega postajališča. Tukaj se vsiljuje vprašanje, zakaj bi bila potrebna za vsakega potnika posebna vozovnica. Čuje se, da namerava uvedti uprava tudi vozovnice za tri, štiri in pet oseb, saj se je poizkus zelo posrečil. Ugotovili so namreč 40% prihranka na papirju. Da pa to ni malo, nam kaže okoliščina, da je bilo petdesetega papirja za vozovnice pariške podzemne železnice za približno 20 ton mesečno.

Kako dolgo more človek živeti

Francija je zemlja, kjer ljudje razmeroma dolgo živijo. Moški dosežejo povprečno starost 54 let, ženske pa 59 let. Toda Francozi, ki se ne množijo tako kakor drugi evropski narodi, precej razpravljajo o tem, kako bi mogli doseči čim daljše življenje. Tako doživijo nizozemski moški povprečno 65 let, ženske pa 67 let. In to je precejšen napredek, če pomislimo, da je bila še v 50 letih prejšnjega stoletja ta povprečna življenjska starostna doba pri moških 36 let, pri ženskah pa 38 let. Ta povoljni razvoj gre namreč predvsem na račun obširne marnosti umiranja dojenčkov. Pred 100 leti je umrlo 22% moških in 20% ženskih dojenčkov, sedaj pa umira 4,5% dečev, 4,5% deklet, 3,5% v letih od 1870 do 1880 je bilo v Franciji samo 7,6%

Naše lovsko letalo na nočnem krožnem poletu

ljudi, ki so doživeli 80 let, sedaj pa je ta odstotni delež narastel na 25,7%, kar kaže, da se je v 60 letih število starčev nad 80 let potrojilo. Po mnenju francoskih zdravnikov ni smrt pred 80 leti naravna. Nekateri celo zatrjujejo, da doživi človek lahko celo 140 let, če živi redno in mirno življenje.

Proračun madžarske prestolice

Proračun budimpeštanske mestne občine za tekoče leto izkazuje 274,5 milijonov pengó dohodkov in prav toliko izdatkov, prora-

čun mestnih podjetij pa 406,4 milijone, štiri, pa torej 680,9 milijonov. Proračun je uravnotežen. V lanskem proračunu je izkazala budimpeštanska mestna občina precejšen primanjkljaj, ki ga je morala kriti država iz svojih sredstev. Ker ni bilo letos nobenega zvišanja plač in mezd, so ostali osebni izdatki skoraj enaki lanskim. Med izrednimi izdatki je tudi postavka za gradnjo malih stanovanj v znesku 2,4 milijone pengó.

Plačajte zabtalo naročnino!

Križanka št. 75

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11		12	13	14
15								16					17		
18						19	20					21			
22			23		24							25	26		27
28		29						30				31			
	32			33				34				35			36
37			38				39			40			41		
42					43	44				45		46		47	48
49				50		51			52		53			54	
				55		56			57		58	59		60	61
62	63		64						65					66	
67		68							69	70			71		72
73									74					75	

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. vas pri Ljubljani, 8. reka v severni Italiji (i=j), 12. najvišji del, 15. nečista, nesnažna, 16. muza ljubavne poezije, 17. podzemne živali, 18. kakor, podobno, 19. dežela, polotok v Africi, 22. druga in prva čika besede pod 14. navpično, 23. dobrodušen, vesel, 25. karta pri taroku, 28. svežina, pijača (množina), 30. veznik, 31. templji v Indiji, 32. osebni zaimek, 33. okrajšano žensko ime, 34. kratka v pisnih, 35. drevo, 36. isni bog, 37. obrok hrane (množina), 39. zabavne prireditve, 41. vprašalni veznik, 42. tekočina, ki jo uporabljajo v zbirarstvu, 43. pritok Drave, 45. ponovno, se enkrat, 47. zalivanje, emigracija, 49. poroka, 51. slovenski učenjak, matematik, 53. italijanski spolk, 54. pevski glas, 55. nauk o človeškem telesu, 58. ime slovenske filmske igralke, 60. švedski mesec, 62. predlog, 64. tuje moško ime, 65. kraj in železniška postaja na bivši jugoslovansko-madžarski meji, 67. moško ime, 69. frnsko pristanišče, 71. število, 72. zal, krasen, 73. začetek poboljšanja, 74. šreslovina, 75. utežna enota.

Navpično: 1. dežela in mesto v Africi, 2. popuščati v svoji trdnosti, biti neodločen, 3. slovenski zgodovinar, 4. celina, 5. mesto v Medijumurju, 6. glej 71. vodoravno, 7. majhno naselje, kraj, 8. šokoladni bomboni, 9. slovenski pisatelj (Ovčar Marko), 10. očetov, 11. vodja, četa.

Rešitev križanke št. 74

Vodoravno: 1. Lisičanski, 9. Eton, 10. gela, 11. tabela, 13. Ir, 14. Alani, 15. Oka, 16. lo, 17. brak, 19. kleno, 20. trasa, 23. hir, 24. vazali, 26. cu, 27. omet, 28. team, 30. ananas, 32. PZ, 33. Nil, 34. lo, 36. raj, 38. nizak, 40. anemija, 42. kovači, 44. no, 46. le, 47. Eva, 49. Eva, 51. star, 52. kes, 53. Atena, 54. ikona, 55. kak.

Navpično: 1. letalstvo, 2. Italo, 3. soba, 4. lneni, 5. aga, 6. na 7. slikanec, 8. Karakorum, 12. li, 15. oreh, 17. bi, 18. kazen, 19. kal, 21. ramazan, 22. satan, 25. Italija, 29. es, 31. Nivne, 32. prazniki, 34. le, 35. oko, 37. Jek, 39. začetek, 41. molk, 43. Ivana, 45. Ozek, 48. arak, 50. aso, 51. st, 53. aa.

GEORGES OHNETI

ROMAN

Skrbela bom za svoje in vaše interese. Ne brigajte se za tega tepca Kristijana, ki sam ne kaže nobenega zanimanja za to, kar ne diši po steklenici. Glejte, saj je tu čisto blizu, čeden fant, ki zardi vedno, kadar sliši vaše ime in ki bi enako zaslužil, da bi bil ljubljben kakor ta šema, vaš mož zaslužil, da ga zaničujete... Ah, le nikar ne zardevajte! Kaj, da vam to ni bilo znano? Mar ste tako malo ženska, da sami na prvi pogled niste spoznali, da je mladi doktor zaljubljen v vas? No dobro, draga moja, zelo me veseli, da vas lahko o tem poučim. Saj on sam tega prav nič ne prikriva in tudi ljudje so to že davno opazili. Če bi bila jaz na vašem mestu... toda ne, vi ste poštna žena, to se vam pozna na prvi pogled. Kristijanu se ni treba bati za vašo zvestobo. Z menoj je pa stvar drugačna. In če mi ne boste delali prehudih ovir, vam jamčim, da vam vaše interese združila s svojimi. V treh mesecih opraviš s tem vašim Kristijanom, potem ga boste

pa lahko mirno položili med šest desk. Ste svetlolaška, za vas je torej možki črni las.

Genevieve ni mogla zadušiti krika groze:

— Oh! Ne, ne, nikoli!

— Kakor hočete, saj vas nisem prosila za dovoljenje, to se razume samo po sebi. Pogodbe take vrste se nikoli ne podpisujejo. Druga stran se omeji na to, da ima od nje svoj dobiček. Stran to je bila vendar trgovska zadeva, da ste se odločili za zakonsko zvezo z mladim Vernierom, mar ne? No prav, jaz bom to kupčijo likvidirala. Vi napravite bilanco in spravite svoj dobiček. Vse delo prevzamem za vas.

Mlada žena, prebledela od groze, ni bila zmognala odgovora. Etienneeta jo je vprašujoče pogledala, izpremenila je glas in nadaljevala enako osorno, kakor je govorila prej priliznjeno:

— Ali ste pa mar prišli samo zato, da bi zvedeli za moje naklepe? Mar sem govorila vse to v priroči svoje sovražnice? Ali ste res v zvezi s temi Vernieri in ste samo poslušno orodje v njihovih rokah? Če je to res, pazite. Kdor ni z menoj, je proti meni. Če ste se igrali z menoj, bom že poskrbela, da boste to bridko občelovali.

— Ah, o tem prav nič ne dvomim, — je odgovorila Genevieve otoplo. — Mislija sem, da ste spretnejši in odločnejši, kakor ste v resnici. Upala sem, da vam bom mogla vsiliti svojo voljo, zdaj pa vidim, kako nespametna sem bila. Da, zdaj že lahko premerim svo vašo moč in vidim, kako nevarni ste.

In tem bolj se bojim zdaj za tega nesrečnega, ki imam pravico braniti ga...

Ni mogla nadaljevati, ker ji je beseda zastala v grlu.

Etienneeta je zaničljivo motrila mlado ženo. Kaj, to je bila torej tista njena rivalinja, ki so si jo bili izbrali Vernieri v nadi, da ji bo kos? Tako slabotno odločnost naj bi se kosalo z njeno bistrovindnostjo in odločnostjo? Toda hotela je poznati vse njene misli in zato je nadaljevala:

— Skratka, tako ste v resnici mislili, ko ste se namenili k meni? Ali ste mislili, da se am bom opravičevala za to, da sem si drznila govoriti o vašem možu, da vam bom obljubila, da nikoli več ne bom storila tega? Mar niste nikoli ničesar slišali o meni, kaj res ne veste, kdo sem? Ali ste se dali zapeljati prazni nadi, da bom padla pred vas na kolena, čim vas razledam? In ti ljudje vas niso poučili bolje? Stari Vernier, ki me vendar pozna, je torej privolil v vaš tvegani korak? Vseje neumnosti si ne morem misliti. Toda, dajte malo pomislite se malo v to, prerišljajte o tem iz vidika, ki se vam zdi najprikladnejši. Recimo, da se v svojih računih niste zmotili Etienneeta ste našli mirno kakor golobico. Nastopili ste nekoliko ošabno, odstrigli ste ji greben, nežno ste jo prišli s svojimi belimi ročicami in ji zavili vrat. No — kaj pa potem? Mar res mislite, da bi bila vaša zmaga zašamčena še s tem, da bi za vedno uničili to dobrodušno Dharie-lovo? Kaj bi na počeli s svojim Kristijanom? Z njim torej sploh ne računate več?

Ves obupan in skesan je in prisegam vam, da bo rešen, samo če ga boste vi pustili pri miru.

Oči Etienneeta Dharielove so se vrazje zalskrile. — Ah, madame, — je odgovorila, — nikar mi ne govorite tega. Miha me namreč storiti ta poskus. Pravite, da je ves obupan in da obžaluje svoje grehe?... Torej je resnično bolan. Nikoli ga nisem videla v takem stanju razen zjutraj po prekokanih nočeh. Toda to je bila samo posledica pijančevanja. Verjemite mi, da njegova treznost in pamet nikoli ne trajata dolgo. Nasprotno, še večja bo potem njegova podivjanost. Ali mar res mislite, da sem ga sama poiskala pred tremi dnevi? Ne, on je prišel k meni. Sprejela sem ga zelo hladno kot tujca, potem me je pa sam napadel in nenadnem navalu strasti. Ah! To je zares smešno. Da, napadel me je in tam, dva koraka od tistega kraja... v hišici, od koder sva lahko slišala grofov glas... če bi bila grofa poklicala, bi bil Kristijan že mrtev. Toda molčala sem. Torej vidite, da nisem tako hudobno bitje, kakor morda govorite o meni, vidite pa tudi, kakšen komediant je vaš Kristijan. Včasih se mu seveda oglaš vest, a vedno se vrne k staremu načinu življenja. Zonet bo lažil za menoj, zonet bo popival. Storitve kar hočete, tega človeka ne boste več rešili. Odločite se o njegovih usodi je že padla. Tu vi ne morete ničesar iznemeniti...

— Tudi v tem primeru ne, če bi se vi zvezali z menoj in mi pomagali reševati ga?

— Oh, oh! Ali res mislite, da je mogoče človeka predelati tako lahko, kakor da je iz voska?